

ANTALYA + X = BARSELONA: HANGİ İKTİSAT POLİTİKALARI (X) UYGULANMALI?

ANTALYA + X = BARCELONA: WHICH ECONOMIC POLICIES (X) MUST BE APPLIED?

İrfan KALAYCI *

* Prof. Dr., İnönü Üniversitesi İİBF İktisat Bölümü, TÜRKİYE, e-mail: irfan.kalayci@inonu.edu.tr

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-9323-8944>

Geliş Tarihi: 18 Nisan 2019; Kabul Tarihi: 6 Haziran 2019

Received: 18 April 2019; Accepted: 6 June 2019

ÖZET

Bu çalışmanın konusu ve amacı, Avrupa'nın en büyük turizm merkezlerinden olan Antalya'yı Barcelona bağlamında incelemektir. Barcelona'nın çita olarak ele alınmasının nedeni, onun Antalya gibi Afro-Avrasya coğrafyasında bir köprü olması ve post-modern İpek Yolu'nda yer almasıdır. Barcelona, İspanya'nın en zengin ikinci ve özerk Katalonya bölgesinin birinci şehri olarak dünyanın en gelişmiş şehirlerinden biri iken, Antalya ise sadece Türkiye'nin yerel sosyo-ekonomik ölçütlerine göre en gelişmiş beşinci şehridir. Ayrıca Barcelona, küreselleşme ve finansallaşma düzeyine göre bir "alfa şehir" iken, Antalya ise henüz "beta" ya da "gama şehir" özelliğinde bile değildir. "3-T" (turizm-tarım-ticaret) ekonomisinden oluşan Antalya'nın Barcelona gibi küresel bir alfa şehir olabilmesi ve Türkiye'de de sürdürülebilir şehircilikte model olabilmesi için üretim, ulaştırma, enerji, turizm gibi yaşamsal sektörlerde bazı radikal iktisadi politikaları (X) geliştirmeli ve ivedilikle uygulamalıdır. Örneğin: **X1:** "Biyoteknoloji" gibi yeni istihdam ve gelir alanları yaratılarak ve toplumsal cinsiyet adaleti duyarlılığı gösterilerek genç işsizlik oranı azaltılmalı. **X2:** Verimli tarımsal topraklar korunmalı ve turizmde katma değeri arttıracak şekilde "çiftlik turizmi" yaygınlaştırılmalıdır. **X3:** Güneş arzının bol olduğu şehirde elektrik enerjisi çeşitliliği ve verimliliğini arttırmak için çok sayıda ve büyük ölçekli "güneş santralleri" kurulmalıdır. **X4:** Turist akışı aşırı olduğu için şehirde ve bölgede karayolu güvenliğine ve hava trafiğine katkıda bulunmak amacıyla "hızlı tren" projesine geçilmelidir. **X5:** İç göçü ve çarpık inşaatçılığı sınırlandırmak ve kötü izlerini yok etmek üzere Avrupa-Akdeniz karma mimarisine dayalı "kentsel dönüşüm" programı hızlandırılmalıdır. Söz konusu yerel iktisat politikalarının uygulanmasından küresel değerler elde edecek ve bunları gelecek kuşağa miras bırakacak Antalya ile, dünyanın en yaşanabilir ve en yenilikçi şehirlerinden Barcelona arasında "kardeş şehir" ilişkisi kurulmalıdır. Bu, ortak Akdeniz uygarlığına ve antik kentlere ev sahipliği yapmanın doğal bir gereğidir. Antalya açısından, yukarıdaki bilinmeyen X'leri "bilinir-görünür" yapabilmek için toplumun ısrarlı talebi ve şehir yöneticilerinin de güçlü kararlılığı şarttır.

Anahtar Kelimeler: Antalya Ekonomisi, Barcelona, X İktisat Politikaları

JEL Kodları: R58, R59, Z59

ABSTRACT

*The subject and purpose of this study is to examine Antalya, one of Europe's largest tourism centers, in the context of Barcelona. The reason for considering Barcelona as a lath is that it is a bridge in the geographic region of Afro-Eurasia like Antalya and it is located in the post-modern Silk Road. Barcelona is first city of Spain's richest and second one autonomous regions of Catalonia, one of the most developed cities in the world, while Antalya is only the fifth most developed city according to Turkey's local socio-economic criteria. In addition, Barcelona is an "alpha city" according to its globalization and financialization level, while Antalya is not even "beta" or "gamma city". In the vital sectors such as production, transportation, energy and tourism in order for Antalya to be a global alpha city like Barcelona and to be a model for sustainable urbanism in Turkey, which is composed of 3-T (tourism-agriculture-trade), some radical economic policies must be advanced and applied urgently. For example: **X1:** Young unemployment should be reduced by creating new employment and income areas such as "biotechnology" and by showing gender justice sensitivity. **X2:** Efficient agricultural land should be protected and "farm tourism" should be widespread to increase added value in tourism. **X3:** A large number of large-scale "solar power stations" should be installed in order to increase the diversity and efficiency of electricity in the city where the solar supply is abundant. **X4:** As the tourist flow is excessive, the "high speed train" project should be initiated in order to contribute to road safety and air traffic in the city and region. **X5:** The "urban transformation" program based on Euro-Mediterranean hybrid architecture should be accelerated to limit internal migration and distorted construction and to eradicate their bad traces. It should establish a "sister city" relationship between Antalya, which will gain global values from the implementation of local economic policies and inherit them to the future, and Barcelona, one of the most livable and innovative cities of the world. This is a natural requirement for hosting the common Mediterranean civilization and ancient cities. In terms of Antalya, it is necessary for the community to insist on demanding and the strong determination of the city administrators to make the above unknown X's "known and visible."*

Key Words: Antalya Economy, Barcelona, Economic Policies X

JEL Codes: R58, R59, Z59

1.GİRİŞ

Antalya Türkiye'nin, Barcelona da İspanya'nın turizm başkenti sayılmakta olup her iki şehir Akdeniz havzasının en önemli varış (destinasyon) merkezleri arasında yer almaktadır.

Dünyada her şehir kendine özgüdür. Zira şehirler yeryüzünün parmak izleri gibidir; hepsi birbirinden farklıdır. Salt demografik, kültürel ve sosyoekonomik yapı bakımından ya da gelişmişlik düzeyi açısından benzerlik gösterebilirler. Bu bağlamda Antalya ile Barcelona arasında benzer ve farklı yönlerin var olması doğaldır.

Antalya ile Barcelona'nın karşılaştırmasını ve Antalya'nın Avrupa'da Barcelona gibi gelişmiş bir yerel ekonomi olmasını gerektiren nesnel nedenlerin başında her ikisinin de Akdeniz kıyı şehri olmaları, dünyanın en gözde turizm şehirleri arasında bulunmaları ve Antalya'nın Avrupa'da rekabet etmek isteyebileceği bir şehir varsa onun da ancak Barcelona gibi ünlü bir şehir olabileceği gelmektedir.

Barcelona "3-K" (kozmopolit, karizmatik ve kaotik) ile betimlenebilir:

- i. Barcelona'yı *kozmopolit* yapan; bu şehrin modern, metropol, kültür zengini ve bir uygarlıklar şehri olmasıdır. Burada halk iki dil konuşurken, aynı zamanda İspanya'nın en büyük Müslüman ve Yahudi cemaatleri de burada yaşamaktadır.

- ii. Barcelona *karizmatik* bir şehirdir; çünkü AB ve Euro para bölgesi üyesi İspanya'nın küresel marka şehridir; İspanya'nın en zengin bölgesi Katalonya'nın başkentidir: Avrupa'da en çok ziyaret edilen 3.şehir olup dünyada da 20.sıradadır.¹
- iii. Barcelona, tarih-yoğun, egzotik ve gezginlerin çoğunun gördüğü ve/ya görmek istediği yerlerden biri ise de, *kaotik* bir şehir olarak da anılmaktadır. Bu şehrin göç ve turizm hareketlerine çok açık olması hırsızlık ve terör olaylarına da çok açık olması riskini doğurmuştur.² Öte yandan, dünyanın en popüler "*Bitmeyen Kilise*"si³ burada ve Katalanların yine hiç bitmeyen bağımsızlık mücadelesinin yoğunlaştığı yer de burasıdır.

Bu çalışmada, Antalya için model olabileceği tartışmaya açılan Barcelona böyle bir şehirdir. Türkiye'de en çok antik kent barındıran Antalya ise; turizm, tarım ve ticareti içeren "*3-T ekonomisi*" olarak betimlenebilir. Antalya ili şehirleşme oranı ve sanayi iş kolunda çalışanların toplam istihdama oranı bakımından, Türkiye ortalamasının altında; yıllık nüfus artış hızı, kişi başına gayri safi yurtiçi hâsıla (GSYH) ve tarım kolunda çalışanların toplam istihdama oranı ise Türkiye ortalamasının üstündedir (TÜİK, 2014: xııı).

Helen döneminde Bergama Kralı II. Atalos'un (İ.Ö. 160), "*Gidip bana yeryüzündeki cenneti bulun*" dediği ve askerlerinin gösterdiği yer, Antalya'dır. Ancak Antalya, İnsani Gelişme Endeksi (İGE) verilerine göre pek "cennet" bir yer sayılmamaktadır. Örneğin, 2013 İGE araştırmasında Antalya (0,719 puanla) bu ölçüte göre, (Türkiye'nin 69.sırada olduğu) dünyada 92.sıradaki (Orta Amerika – Karayipler bölgesinde yer alan) –adı bile bilinmeyen- "St. Vincent ve Grenadins" ada ülkesine benzetilmiştir (Özpinar ve Koyuncu, 2016: 6).

2. BARCELONA'NIN EKONOMİSİ: ANTALYA İLE BİR KARŞILAŞTIRMA

İber yarımadasının kuzeydoğu kıyısında Akdeniz'e bakan ve Katalonya özerk bölgesinin başkenti olan Barcelona; sadece FCB futbol kulübü için geçerli olmak üzere hatalı ve popüler bir şekilde "*Barça*" olarak ve ayrıca yerel halk tarafından da "*Barna*" olarak kısaltılır. Sagrada Familia'nın küçük bazilikası; çok sayıda ve önemli müzeler, tarihi kiliseler, fuar ve sergiler, sanat ve kültür merkezleri, parklar ve plajlar biresimi olan Barcelona'nın uluslararası simgesidir.

İddia edildiği gibi, eğer Katalonya 19. yüzyılda "*İspanya'nın fabrikası*" idiyse, Barcelona da İspanya'nın sanayi sermayesi idi. Barcelona, 1850'lerden itibaren, birikmiş iktisadi kuvvetler, limanı çevreleyen, şehri kuşatan ortaçağ duvarlarının ötesinde patlamış ve uzun süredir şehir seçkinleri tarafından geçmiş bir ekonomi sisteminin bir hatırlatıcısı ve Katalonya'nın gelecekteki refahı için bir engeli olarak görülen büyük bir dönüşüm geçirmişti. Barcelona, 'büyük bir Avrupa kenti', 'güneyin Paris'i', sınıf farklılıklarının ortak bir milliyetçi çaba içinde su altında kalacağı 'organik bir birlik' olan 'ideal şehir' haline gelecekti; burjuva katalizörlüğünün ana kuramcısı olan E. P. de la Riba için Barcelona 'imparatorluk şehri' haline gelebilirdi (Ealham, 2005: 2-3).

Militarist anarşizm (1932-36) ve İç Savaş'tan (1936-1939) sonra İspanya uzunca bir süre toplumsal, politik ve iktisadi durgunluk yaşadı; o yüzden 1940'lı ve 50'li yıllar genellikle kayıp yıllar olarak adlandırılır (Conlon, 2011). Askeri bir diktatörlük olarak yönetilen bu ülkede ağır kültürel sansür vardı ve resmi iktisadi politika da 1950'lerin sonuna kadar kendi kendine yeterlik şeklinde (otarşi) idi. Dahası, uluslararası toplum tarafından kınanma, İspanya'nın savaş sonrası yıllarda Marshall Planı'ndan çıkarılmasına neden oldu. Ancak 1975'te diktatörün ölümünden sonra ülke başarı sağlayabildi. Bunda, demokrasiye geçiş, 1978'de yerinden yönetim süreciyle birlikte İspanya'nın 17 özerk bölgeye bölünmesi, kapsamlı mali özerkliğe sahip yerel, doğrudan seçilmiş hükümetlerin payı büyüktür. 1982'deki ulusal seçimleri, birçoğunun demokrasiye geçişin asıl onayı olarak gördüğü Sosyalist Parti kazandı. 1986'da

İspanya AB'ye katıldı ve neredeyse kesintisiz bir iktisadi büyümenin sonucu olarak 1999'da kişi başına reel GSYİH 18.079 \$'a çıktı (Revuelta, 2002). İspanya'nın politik ve iktisadi geçiş dönemindeki başarısı, bölgesel ve yerel eşitsizliklerle gölgelenmektedir: Çünkü zenginlik Madrid'de, Bask ve Katalonya'daki sanayi şehirlerinde yoğunlaşırken, yoksulluk ise güneyin ve batı kırsal kesimlerinde, ayrıca azalan sanayi ve ticaret bölgelerinde, Asturias gibi madencilik alanlarında sürmektedir (Walker ve Porraz, 2003: 1).

Barselona, C. Columbus'un Amerika'ya doğru yola çıkmasından bu yana ticaretin ve taşımacılığın yaşamsal bir merkezi olan imalat kavşağı olarak hizmet etti. Akdeniz'e ve Fransa sınırına yakın stratejik konumu, İspanya'nın başlıca sanayi ve ticaret merkezi olması kaçınılmaz hale geldi. Barselona, İspanya'nın GSYH'sinin ¼'ünden fazlasını oluşturmaktadır. Ekonominin büyümesi, Barselona'nın fiziksel genişlemesinin arkasındaki itici güç olmuştur ve bölge, yaklaşık dört milyon insanın yaşadığı büyük bir yerel pazardan faydalanmaktadır. Şehir ve bölge ekonomisi, özellikle motorlu araç sanayisi, elektrik mühendisliği, yayıncılık, şarap üretimi ve tüketici mallarında güçlüdür (Conell, 2018).

En yüksek teknolojilere toplumsal yaşamda ve ekonomide (iş ve istihdam) yer vererek "uçtan uca akıllı şehir yönetimi"ni esas alan Barselona için şehirde sıfır emisyon ve turizmde yüksek çekicilik hedefleriyle ulaşılan ileri aşamayı (verimlilik ve kendi kendine yeterlilikten yaratıcılık ve yenilikçiliğe) betimlemek amacıyla "Barselona 5.0" deyimini kullanılmaktadır (Ferrer, 2014).

Antalya ve Barselona kendilerine özgü birer dünya markasıdır. Ayrıca bu her iki şehir doğa, tarih, kültür ve ekonomi kaynaklı çok çeşitli markaları da bünyesinde barındırmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1: Antalya ve Barselona'nın Makro İktisadi Görünümü

	<i>Antalya (A)</i>	<i>Barselona (B)</i>	<i>Karşılaştırma</i>
<i>Nüfus (milyon kişi)</i>	2.4 (Türkiye'de 5.)	1.6 (metropol bölgesi 5.)	$A > B$
<i>Alan (km²)</i>	20.733 (Türkiye'de 5.)	102.2 (metropol bölgesi 2500)	$A > B$
<i>GSYH</i>	Şehir (t): 30-35 milyar \$ Türkiye: 851 milyar \$ (2017) Türkiye GSYH payı % 3.2 (2014)	*Şehir 67 milyar € *Metropolitan bölge 142,4 milyar € (2015)	$B > A$
<i>K.B. Gelir</i>	11 000 \$	*Şehir 42 000 € *Bölge 30 200 € (2015; SAGP) (AB ortalamasının üstünde)	$B > A$
<i>Turizm Geliri (yıllık)</i>	Yerli + Yabancı turistlerden 22.1 milyar \$ (2016)	Sadece yabancı turistlerden 8.9 milyar \$ (2016)	?
<i>Markalar</i>	+5 yıldızlı oteller +Altın Portakal Film Festivali +THY ve Lufthansa'nın eşit ortaklığında kurulan SunExpress	+Seat otomotiv üretim merkezi +Barselona Futbol Takımı (FCB)	$A > B ?$ $B > A ?$

Kaynak: Barselona verileri için bkz. BA - BcC, 2017; Statista, 2018; Antalya verileri için bkz. ATSO, 2015; TÜİK, 2013; AKTOB, 2018.

Sosyo-ekonomik (nüfus, istihdam, sağlık, eğitim, gelir düzeyi, dış ticaret, ulaşım, iletişim, finans, vb. 49 adet) ölçütler bazında 2012 yılı için hazırlanan “İllere göre gelişmişlik endeksi”ne (İGE) göre, Antalya, 6.85 (İstanbul’un 5’te 1’ine eşit) endeks puanıyla 81 il arasında Türkiye’nin en gelişmiş 4.ili olarak görülmektedir Finansal gelişmişlik endeksi bakımından da aynı sırayı korumuştur (Gül ve Çevik, 2014: 6). Türkiye’ye gelen yabancı turistlerin yarısı Antalya’ya gelmektedir.

Dünya şehirleri araştırmasına göre, 2016’da Barselona, “Alfa-” grubunda yer alan bir küresel şehirdir. Barselona’nın önünde İstanbul “Alfa”, arkasında Ankara “Gama” şehridir (GaWC, 2016). Dünya Ekonomik Forumu’nun 85 ülkeli 2017 yılı sıralamasına göre, ilk üçte San Francisco, NY, Londra var. Barselona, Washington’u geçerek 24.sırada yer almıştır (WEF, 2017). Ünlü İngiliz Economist dergisinin istikrar, sağlık, eğitim, altyapı ve çevre ölçütlerine göre endekslediği “dünyanın en yaşanabilir şehirler 2015” listesinde, Barselona 140 şehir arasında 31.sırada görülürken, Türkiye’den listeye sadece İstanbul 113.sıradan girmiştir (EIU, 2017). Ayrıca, Barselona, turistler açısından Avrupa’nın en popüler varış noktalarından biri olmasına karşın –Prag, İstanbul, Lizbon ve Berlin’in ardından- (158 €’luk tatil sepeti toplamı ile) en ucuz 5. şehri kabul edilmiştir; en pahalısı ise Zürih’tir (Lambourne, 2017).

Antalya ile Barselona’nın sosyoekonomik kalkınma bakımından benzeştiği ve farklılaştığı çeşitli özelliklerinin (Tablo 2) yanısıra birbirlerine karşı gösterdikleri bazı üstün ve zayıf yönleri de (Şema 1) bulunmaktadır.

Tablo 2: İktisadi Açından Benzerlikler ve Farklılıklar

	<i>Benzer (~) Özellikler</i>	<i>Farklı (≠) Özellikler</i>
<i>Antalya</i>	<ul style="list-style-type: none">~ Türkiye’nin Akdeniz bölgesinin en büyük ve en gelişmiş şehri~ Türkiye’de turizmin başkenti⁴~ Liman, fuar ve festival şehri	<ul style="list-style-type: none">≠ Türkiye’nin en büyük ve en gelişmiş 5.şehri≠ Kentsel dönüşüm sürecinde≠ Görece ucuz mütevazı bir şehir
<i>Barselona</i>	<ul style="list-style-type: none">~ İspanya’nın Katalonya bölgesinin en büyük ve en gelişmiş şehri~ İspanya’da turizmin başkenti.⁵~ Liman şehri, fuar ve moda şehri	<ul style="list-style-type: none">≠ İspanya’nın en büyük ve en gelişmiş 2.şehri≠ Küresel futbol ekonomisi bağlamında LaLiga’da başarılı bir futbol takımına (FCB)sahip⁶≠ Dünyanın en fazla turist çeken 3.şehri ve Avrupa’nın en büyük 7.havaalanına sahip. (2016’da 44 milyon yolcu)≠ Kruvazör (cruise) gemiler için Avrupa ve Akdeniz’in lideri ve dünyada 4.limanı (PB ve BT, 2014: 4).≠ Olimpiyat oyunları (1992)⁷ şehri

Kaynak: Yazara aittir.

Şema 1: Antalya'nın ve Barcelona'nın Üstünlükleri ve Zayıflıkları

 <p>Antalya'nın üstün tarafları:</p> <ol style="list-style-type: none">1- Afro-Avrasya kavşağında yer alan bir jeostratejik konum.2-Büyüyen ve rekabetçi ekonomisiyle Türkiye'nin Barcelonası olmaya aday.3-Yeni İpek Yolu kavşağında yer alması.	 <p>Barcelona'nın üstün tarafları:</p> <ol style="list-style-type: none">1-Dünyanın en büyük ticaret, sanayi, turizm ve finans merkezlerinden biri olması nedeniyle Küresel şehirler liginde "Alfa şehir" konumunda.2-Dünyanın en yüksek teknolojik ve yenilik üssü şehirlerinden biri.3-Dünyanın en yaşamabilir şehirlerinden biri.
 <p>Antalya'nın zayıf tarafları:</p> <ol style="list-style-type: none">1-İktisadi ve politik krizlere karşı kırılgan ve pazar kaybetmeye eğilimli bir turizm ekonomisi.2-Antalya ekonomisini küçültecek şekilde, gittikçe gelişen ilçelerinden Alanya'nın ayrı bir il statüsüne dönüştürülme olasılığı.3-Ufkunu salt turizmle sınırlandırması.	 <p>Barcelona'nın zayıf tarafları:</p> <ol style="list-style-type: none">1-Küresel turizm merkezi olduğu için küresel terör açısından riskli bölge.2-Başkenti olduğu Katalan bölgesinin İspanya'dan ayrılmak istemesi.3- İşsizlik oranı oldukça yüksek (%20+).

Kaynak: Yazara aittir.

3. ANTALYA'NIN BARCELONA'YA YETİŞMESİ İÇİN GEREKLİ İKTİSAT POLİTİKALARI

Antalya'nın, mevcut iktisadi göstergelere göre -genel olarak- Barcelona'nın gerisinde olduğu açıktır. Ancak Barcelona'yı yakalaması ya da onunla arasındaki makası kapatması için Antalya, -hükümetin de yardımıyla yerel yönetim tarafından uygulanacak iktisat politikaları sayesinde- gizilgüçlerini (potansiyellerini) harekete geçirebilir ve önemli bir başarı sağlayabilir.

Sektörel ve kentsel planlamalar kapsamında turizm, enerji, biyoteknoloji, balıkçılık gibi iktisat politikası (krediler + vergiler) araçlarının kullanılabileceği alanlar seçilirse, -bir kısmı Barcelona'dan esinlenerek, bir kısmı da özgün olabilecek şekilde- Antalya ekonomisine bir dizi yeni değerler (X) eklenebilir. Aşağıda maddeler halinde sıralandığı gibi, bu değerlerin içinden

“iktisadi” nitelikte ya da iktisadi geri dönüşü olanlar seçilmiştir. Burada adı geçen bir değer herhangi yeni bir marka, kurulabilecek zincir fabrikalar, yeni bir üretim modeli, vs. olması mümkündür. Kısa, orta ve uzun vadede hayata geçirilmesi beklenen bu iktisadi değerlerin her biri bir proje paketi (hedef kitle, pazar payı, bütçenin finansmanı, vb.) içinde düşünülebilir. Örneğin:

X1: Turizmde akıllı ve engelsiz varış noktası olmak: Türkiye’de turizm denilince ilk akla gelen şehir Antalya olduğuna göre, onun hem akıllı turizm ve hem de erişilebilir turizmle özdeşleşmesi gerektiği son derece normaldir. “Akıllı turizm”; iyi kaynak dağılımı, etkin ve hakça yönetim, sürdürülebilirlik ve yaşam kalitesi elde etmek için yenilikçi teknolojileri kullanma çabalarını içerir (aktaran Çelik ve Topsakal, 2017: 151 ve 157) ve Antalya –özellikle yerel yönetim bazında- bir süreden beri bu çabaların içindedir. Dünyada pazarı genişlemeye başlayan “erişilebilir turizm” ise; görme, işitme, hareket kısıtlılığı vb. olan bireylerin erişebilirlik gereksinimlerinin eşitçe ve kişilerden bağımsız karşılanmasına yönelik evrensel olarak tasarlanmış turistik ürünün, hizmetin ve ortamın sunulmasını ve paydaşlar arasında işbirliği sürecini de içeren bir turizm şeklidir (aktaran Özoğul ve G-Baran, 2017: 1421). Bu çerçevede uygun fiyatlarla çalışacak olan tur programları / operatörleri; otel ve çevresi bazında özel düzenlemeleri önceden (çoktan) yapmış olan Antalya’yı, engelli turistler için engellerin aşılacağı güzel yerlerden biri haline getirebilecektir.

X2: Tarım turizmini geliştirmek: Verimli tarımsal topraklar -turizme feda edilmemek ve fırsat maliyeti yaratmamak üzere-, Antalya ve yakın çevresinde sürekli büyüyen deniz turizmi ve lüks oteller sektörü için gözden çıkarılmamalı, tersine, çiftlik turizmi faaliyetleri kapsamında korunmalıdır. Çiftlik turizmi dışında sağlık turizmi de; geleneksel tatil turizmine seçenek ya da tamamlayıcı birer unsur olarak geliştirilmelidir.

X3: Güneş ve rüzgâr ağırlıklı yenilenebilir enerji yatırımlarına yönelmek: İnsan ve çevre dostu olan güneş ve rüzgâr enerji kaynakları, sürdürülebilir ekonominin bir gerçeği ve gereği olarak, Antalya’daki konut ve sanayi tesisleri için de idealdir. Güneşi bol olan ve ülke ortalamasının çok üzerinde sıcak geçiren Antalya’da⁸ elektrik tüketimini verimli ve ucuz kılmak için çatılar güneş panelleri ve tarlalar da güneş santralleri ile donatılmalıdır. Güneş santrallerinin kurulum ve bakım maliyetleri 2-5 yılda kendi kendini finanse edebilmektedir. Bir iktisadi rüzgâr enerjisi santrali (RES) yatırımı için 7+ m/s rüzgâr hızı ve % 35+ kapasite faktörü gerekmektedir. Yapılan fizibilite çalışmalarına göre, Antalya’da 234 km²’lik alana 1170 MW toplam güç kapasitesinde RES’ler kurulabilir (ETK-YEGM, 2018). Güneşin göz kamaştırıcı ve rüzgârın da serinletici özellikleri elektrik faturalarında elde edilecek tasarruflarla da kanıtlanabilir.

X4: Biyoteknoloji üssü olmak: Antalya, Barselona’nın ileride olduğu biyoteknolojik üretim modelini inşa etmelidir; böylece yeni bir istihdam ve ihracat pazarları yaratabilir. Biyoteknoloji, ileri düzeyde ve pahalı bir tarımsal-sınai karma yatırım türüdür. Modern teknolojinin doğanın insan için faydalı alanlarına (gıda ve tohum, ilaç, biyolojik temizlik, kozmetik, vb) uygulanması demek olan biyoteknolojiyi yeni üretim, istihdam ve yabancı sermayeyi çekme olanaklarına dönüştürdüğü oranda, Antalya, turizme ek olarak ülke ve Avrupa ekonomisinde ciddi bir farkındalık yaratabilecektir.

*X5: Sürdürülebilir balıkçılığa açılmak:*⁹ Antalya’da turizm ve balıkçılık birbirinin seçeneği değil, tamamlayıcısı ya da destekleyicisi niteliğindedir.¹⁰ Uzun dönemde balık miktarını koruyup artırmak için balıkçılık alanlarının biyolojik kapasitesinin genişletilmesi ve deniz yaşam alanlarının (habitatlarının) iyileştirilmesi gerekir. Bu bağlamda Türkiye’de denizel biyolojik çeşitliliği açısından Antalya’nın Kaş-Kekova Özel Çevre Koruma Bölgesi –habitat kaybı ve avlanma baskısına karşın- oldukça zengindir. Ayrıca Akdeniz’de 2004 yılından beri ağırlıklı olarak Antalya Körfezi açıklarında yaklaşık 10 teknedan oluşan bir balıkçı filosu

orkinos, kılıç ve ton balığı avlamaktadır (Ceyhan ve ark., 2011). Doğu Akdeniz'in balık üretiminin son yıllarda artmasının nedeni, etkin bir balıkçılık yönetimi değil, Süveyş Kanalı yoluyla Kızıldeniz'den Akdeniz'e geçiş yapan yabancı türlerin bölgeye yerleşmeleridir. Av çeşitliliğinin % 10'luk dilimi yabancı balık ve karides türlerinden oluşmaktadır (Demirel ve Demir, 2013: 10-vd). Sağlıklı beslenmenin ve sağlıklı nesil yetiştirmenin bir gereği ve sonucu olarak, sürdürülebilir balıkçılığın bir kalkınma politikasına dönüşmesinde –Türkiye’de marjinal mesleklerden biri olmaktan ivedilikle çıkarılması gereken- Su Ürünleri Mühendisliği’ne yaşamsal bir rol düşmektedir.

X6: Hızlandırılmış değil hızlı tren projesini hayata geçirmek: Hızlı tren düzenine sahip olmamak, hem Antalya'nın turizmin başkentliliği ile çelişen bir durum ve hem de “ulaşımda devrim” zincirinde eksik bırakılan bir halkadır. Gelişmiş ülkelerde trenle yolcu ve yük taşımacılığı oldukça önemsenmektedir. Barselona¹¹ ya da benzeri merkezler model alınarak kurulacak ya da yenilecek demiryolu altyapısı ve istasyonlar sayesinde Antalya ile diğer metropol şehirler arasında, her gün en az iki sefer olmak üzere hızlı trenle ulaşım sağlanmalıdır. Bu durumda havayolu ve karayolu trafiği de rahatlamış olabilecektir.

X7: Kentsel dönüşümle sosyoekonomide (de) dönüşmek: İç göçe -ve küreselleşmeyle birlikte- dış göçe de açık hale gelmiş olan Antalya’da da süregelen (kronik) çarpık kentleşme sorunu var, fakat turizmin inci şehri olmasına uygun kendine özgü bir mimarisi yok ve bu açıdan Barselona'nın çok gerisinde kalınmıştır. Çeyrek yüzyıllık bir zamana yayılarak bitirilmesi gereken kentsel dönüşüm projeleri, Barselona’daki gibi gotik, barok ve modern mimari tarzlarda inşa edilen sağlam ve estetik binaların Antalya’ya kazandırılması ve böylece devam eden sosyoekonomik gelişme için fırsata dönüştürülmelidir.

Doğal olarak, Antalya için söz sahibi olan iktisadi karar birimleri (bakanlıklar, valilik, büyükşehir ve ilçe belediyeleri, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, üniversiteler, vb.) uygulanabilir projeler yaptıklarında, yukarıdaki maddelerin sayısı ve niteliği daha artabilecektir.

4. SONUÇ YERİNE: ANTALYA’NIN BARSELONA BAĞLAMINDA GELECEĞİ

Türkiye ile İspanya'nın, ortak tarihsel ve kültürel değerler bakımından, BM'nin gözetiminde 2005'te başlatıp 2015'te rafa kaldırdıkları uluslararası “uygarlıklar ittifakı” projesini, *Antalya ile Barselona* şehirlerarası düzeyde yeniden canlandırarak sürdürülebilir kılabilir.

İki dilli (İspanyolca ve Katalanca konuşulan) Barselona, İspanya'nın doğusunda yer almasına karşın en zengin Katalan bölgesinin başşehridir. Coğrafi olarak Mağrip (kuzeybatı Afrika) ülkeleri ve eski İspanyol sömürgesi Latin Amerika için bir köprü görevini görmektedir. Türkiye’de doğunun “ters talihi” orası için geçerli değildir.

Bu makalede, Antalya üzerinden Barselona, Barselona üzerinden de Antalya yeniden ‘keşfedilmek’ istenmiştir. C. Columbus da Barselona limanından hareket ederek Amerika kıtasını keşfetmişti. Columbus’un kolonici mirası temsil ettiği, günümüzde Katalanlarla İspanyollar arasında canlı bir tartışma bir konusu¹² haline gelmiştir.

Katalan ve Barselona turizm otoritelerinin 2020 için hazırladıkları bildiriye göre, turizm Katalan toplumunda önemli bir rol oynamıştır ve turizm gelişimi bu olgun aşamasında kazanılan deneyim, Katalanları Barselona ve Katalonya'daki turizmin geleceğinde; “şehir sakinleri ile ziyaretçiler arasında denge”, “sürdürülebilir ve sorumlu turizm”, “bölgede ve toplumu daha eşit yayma”, vb. hedeflerde yeni meydan okumalar yapmaya itmiştir (Santomà, Goodwin, Torrent, ? : 2).

Antalya için hazırlanan “2023 Vizyon” belgesi ise, şehrin nüfusunun 2.6 milyonu aşacağı, (2011’den 2023’e) istihdamın 900 binden 1.4 milyon kişiye, turist sayısının 13 milyondan 22 milyona, turizm gelirininin 8.3’ten 14.8 milyar \$’a ve kişi başına düşen GSYH’nin de 12’den 22 bin \$’a çıkacağı bir “iyimser tahmin senaryosu”na dayanmaktadır. Yeni vizyon ile Antalya’nın; Türkiye’nin büyüme ve kriz konjonktürlerine karşı hassas ve büyük bir şehir pazarı olduğu ve “ürün tuzağı”¹³ olarak görülen turizmin de halen lokomotif ve rekabetçi sektör olarak kabul görülmektedir (ANSİAD-TÜRKONFOD, 2015: 114-5).

Antalya’nın “A”sı ile Barselona’nın “B”si birleştirildiğinde ortaya dikkat çekici bir “AB” kısaltması çıkar; fakat bu kısaltmanın bir diğer çeşitlemesi olan AB ise, tam üyelik için söz verdiği halde Türkiye’yi arasına almak istemeyen ve bunu da müzakere sürecini uzatmasından belli eden *Avrupa Birliği* demektir. Öte yandan Antalya, turizm ve diğer yollarla çağdaş dünyanın barış ortamına katkıda bulunmaya devam etmek üzere, *2023 Vizyonu* adına ya da onun bir parçası olarak, Barselona’yı kardeş şehir olarak seçebilir.¹⁴ Barselona’nın, -İstanbul ve Gazze’nin de aralarında bulunduğu- dünyanın birçok önemli şehriyle kardeş¹⁵ olması, Antalya’yı bu yönde kararlı bir adım atmasını hızlandırabilir.

KAYNAKÇA

- AKTOB – Akdeniz Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği, Antalya Turizm İstatistikleri.
<https://aktob.org.tr/yillara-gore-turizm-geliri/> (3/1/2019)
- ANSİAD – TÜRKONFED (Antalya Sanayici ve İşadamları Derneği Türk Girişim ve İş Dünyası Konfederasyonu) (2015), *Bölgesel Kalkınma Dinamikleri: Antalya Modeli ve 2023 Senaryoları Projesi*, İstanbul.
- ATSO- Antalya Ticaret ve Sanayi Odası (2016), *Rakamlarla Antalya Ekonomisi 2015*, Antalya.
http://www.atso.org.tr/yukleme/dosya/88b750180ddfca391ad8e66dc_826e7_b9.pdf (6/1/2019)
- BA-BcC: Barcelona Activa and Barcelona City Council, *Barcelona Data Sheet 2015: Main Economic Indicators for the Barcelona Area*. <https://www.slideshare.net/barcelonactiva/barcelona-data-sheet-2015> (4/2/2019)
- BA-BcC: Barcelona Activa and Barcelona City Council, *Barcelona Data Sheet 2017: Main Economic Indicators for the Barcelona Area*. <https://www.slideshare.net/barcelonactiva/barcelona-data-sheet-2017> (4/2/2019)
- BAKA-Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (2016), *Batı Akdeniz Bölgesi Ekonomik Göstergeleri*.
<https://www.baka.org.tr/uploads/1459250661BATIAKDENIZBOLGESIEKONOMIKGoSTERGELER.pdf> (3/2/2019)
- BAKA-Batı Akdeniz Kalkınma Ajansı (2011), *Güneş Enerjisi Sektör Raporu*, Şubat. <http://baka.org.tr/uploads/1303486512GUNES-TURKCE-KATALOG.pdf> (9/2/2019)
- BEĞBURS, Cenkmen ve Turhan KEBAPÇIOĞLU (2006), “Antalya İli Balıkçılığının Turizm ile Etkileşimi”, *E.Ü. Su Ürünleri Dergisi*, 23 - Ek (1/3), 355-357. <http://www.egejfas.org/download/article-file/57737> (1/2/2019)
- BLOOMBERG (2017), “Barselona halkının "en büyük sorunu" turizm”, 24 Haziran. <http://www.bloomberght.com/haberler/haber/2025345-barselona-halkinin-en-buyuk-sorunu-turizm> (7/2/2019)
- BRUNET, Ferran (1995), “An economic analysis of the Barcelona’92 Olympic Games: resources, financing and impact”, in Miquel de Moragas & Miquel Botella, *The Keys to Success: the social, sporting, economic and communications impact of Barcelona ’92*. Barcelona: Servei de Publicacions de la UAB, 203-237 (6/2/2019).
- CONNELL, Kirsty (2018), “Barcelona Economy”, Street Directory. http://www.streetdirectory.com/travel_guide/163414/money_management/barcelona_economy.html (18/2/2019)
- CONLON, Eddie (2001), "The Spanish Civil War – Anarchism in Action", *Workers Solidarity Movement*, June, <http://struggle.ws/pdfs/spain.pdf> (5/4/2019).
- ÇELİK, Pınar ve Yunus TOPSAKAL (2017), “Akıllı Turizm Destinasyonları: Antalya Destinasyonunun Akıllı Turizm Uygulamalarının İncelenmesi”, *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 14 (3), 149-166.
- DEMİREL, Nazlı ve Volkan DEMİR (2013), *Sürdürülebilir Balıkçılık İçin Ekosistem Temelli Yönetim*, İstanbul: WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı).
- EALHAM, Chris (2005), *Class, Culture and Conflict in Barcelona 1898–1937*, NY: Routledge.

- EIU-The Economist Intelligence Unit (2017), The Global Liveability Report. https://www.eiu.com/public/topical_report.aspx?campaignid=liveability17 (10/2/2019)
- ETKB-YEGM- TC Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanlığı Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü “Antalya İli Rüzgar Kaynak Bilgileri”, <http://www.eie.gov.tr/YEKrepa/ANTALYA-REPA.pdf> (22/2/2019)
- FERRER, J. Ramon (2014), “Barcelona 5.0: Smart City”, Ajuntament de Barcelona. <http://itemsweb.esade.edu/research/esadegeo/AjuntamentBarcelona.pdf> (22/2/2019)
- GaWC-The Globalization and World Cities Research Network (2016), *The World According to GaWC 2016*, Loughborough University. <http://www.lboro.ac.uk/gawc/world2016t.html> (4/1/2019)
- GC-Generalitat de Catalunya (2016), The Catalan economy, 30th June, http://economia.gencat.cat/web.content/20_publicacions/economia_catalana_en.pdf (9/2/2019)
- GOODWIN, Harold (2016), “Managing Tourism in Barcelona”, Responsible Tourism Partnership Working Paper, Sept. <http://responsibletourismpartnership.org/overtourism/> (7/2/2019)
- GÖKÇE, Deniz (2016), “Barselona 'maden' Bulmuş Gibi Oldu!”, Akşam, 21 Kasım.
- GÜL, Erhan ve Bora ÇEVİK (2014), *2010 ve 2012 Verileriyle Türkiye’de İllerin Gelişmişlik Düzeyi Araştırması*, T. İş Bankası. https://ekonomi.isbank.com.tr/userfiles/pdf/ar_03_2012.pdf (31/1/2019)
- LAMBOURNE, Martyn (2017), “Top European Cities: From the Cheapest to the Most Expensive: How much does it cost to travel in Europe?” *Tripsavvy*, Dec. 12. <https://www.tripsavvy.com/top-european-cities-cheapest-to-expensive-4058450> (22/2/2019)
- MOUNT, Ian (2015), “Barcelona: A victim of its own tourism success? A resident of La Barceloneta holds a placard during a demonstration against “drunken tourism”, *Fortune*, March 30. <http://fortune.com/2015/03/30/barcelona-tourism/> (27/2/2019)
- ÖZOĞUL, Gamze ve Günseli G-BARAN (2017), “Bir İhtisaslaşma Modeli: Engelliler İçin Ulaşılabilir Turizm Tur Programı ve Tur Fiyatlandırması Örneği”, *Ulakbilge*, c.5, S.15, 1413-1435.
- ÖZPINAR, Esra ve Emre KOYUNCU (2016), “Türkiye’de İnsani Gelişmişlik İller Arasında Nasıl Farklılaşıyor?”, TEPAV Değerlendirme Notu, Temmuz.
- PB ve BT -Port de Barcelona and Barcelona Tourism (2014), Cruise Activity in Barcelona: Impact on the Catalan economy and socioeconomic profile of cruise passengers. http://content.portdebarcelona.cat/content/guestDownload/direct/workspace/SpacesStore/2cb1c7a3-58c1-4911-8902-b28c8f76ebfe/Informe_ACPBCN_2014_ENG.pdf (20/2/2019)
- SANTOMA, Ricahard, Harold GOODWIN and Patrick TORRENT, etc. *The Catalunya 2020 Vision for Responsible Tourism: The Barcelona Declaration*, Ajuntament de Barcelona. https://ajuntament.barcelona.cat/turisme/sites/default/files/documents/the_catalunya_2020_vision_for_responsible_tourism-the_barcelona_declaration_eng.pdf (3/2/2019)

- STATISTA (2018), “Tourism in Barcelona - Statistics & Facts”, <https://www.statista.com/topics/4156/tourism-in-barcelona/> (2/3/2019)
- T24 HABER (2016), “Barcelona'da 'Sömürgeci Kristof Kolomb heykeli indirilsin' tartışması”, 28 Eylül <http://t24.com.tr/haber/barcelonada-somurgeci-kristof-kolomb-heykeli-indirilsin-tartismasi,362236> (9/1/2019)
- THE LOCAL (2015), “What country is Catalonia most like?”, 4 March.<https://www.thelocal.es/20150304/catalonia-most-like-country> (20/2/2018)
- TÜİK-Türkiye İstatistik Kurumu (2014), *Seçilmiş Göstergelerle Antalya 2013*, Ankara.
- WALKER, Alex and Bernardo PORRAZ (2003), “The case of Barcelona, Spain”, Understanding Slums: Case Studies for the Global Report on Human Settlements. http://www.ucl.ac.uk/dpu-projects/Global_Report/pdfs/Barcelona.pdf (20/1/2019)
- WEF-World Economic Forum (2017), “These are the 25 most high-tech cities in the World”. <https://www.weforum.org/agenda/2017/08/these-are-the-25-most-high-tech-cities-in-the-world> (19/2/2018)

NOTLAR

- ¹ Barcelona, bilim üretiminde Avrupa'nın 4., dünyanın da 11. merkezi olacak kadar teknolojik ve yenilikçi bir şehirdir. 8 bini aşkın turizm şirketi, 90 bin çalışanı, şehir merkezine 8 milyon turist 18 milyon geceleme karşılığında 3,7 milyar avro kredi kartı harcaması ile turizm, Barcelona'da ticaretten sonra en stratejik 2. sektör konumundadır (2014 verileri için bkz. BA-BcC, 2015).
- ² Bu şehir için Goodwin (2016: 3) şehrin huzurunu bozan ya da bozmaya hazır uyuşturucu satıcıları ve fahişeler ile iç içe geçmiş ve şehrin daha iyi yönetilmesi yönünde hassasiyetleri arttıran –biraz ironi yüklü- ‘terörist turistler’ ya da ‘turist teröristler’in varlığına dikkat çekmektedir.
- ³ Gerçek adı “*La Sagrada Familia*” (Kutsal Aile) olan, İspanya'nın Barcelona şehrinde bulunan ve modern mimarinin öncülerinden sayılan A. Gaudi'nin 1883 yılında devraldığı fakat 1926 yılında bir tramvayın altında kalarak ölmesi sonucu yarım kalan ve 2026'da yapımının tamamlanması beklenen bir bazilika'dır.
- ⁴ 2015'te, yarısı Almanya ve Rusya'dan olmak üzere toplam yaklaşık 20 milyon yabancı turist Antalya havalimanına giriş yapmış olup; diğer yollarla Antalya'ya gelen yabancıların sayısı 36 milyon kişiyi geçmiştir. Geliş nedeni %64 ile gezi ve eğlence şeklinde olup konaklama tesislerindeki doluluk oranı %51'dir (ATSO, 2016: 33 ve 39). Antalya ve turistik ilçelerinde 2014'te konaklama tesislerindeki geceleme (gün) sayısı (İstanbul'un 3 katından fazla) 80.3 milyon olup bu Türkiye'nin % 44'üne eşittir (BAKA, 2016: 39).
- ⁵ İspanya, Dünyada (Fransa ve ABD'den sonra) en fazla turist çeken ve (ABD ve Çin'den sonra) en fazla turizm geliri elde eden 3. ülkedir (ATSO, 2016: 37). Turizmden dolayı ‘uyumayan’ bir şehir olduğu söylenen Barcelona'da yaşayan halkın, Belediye tarafından yapılan bir anketeye göre, ilk üç büyük sorunun “turistler”, “işsizler” ve “trafik” olarak sıraladığı görülmektedir (Bloomberg, 2017). 2016'da, kendi nüfusunun neredeyse 20 katı turist (30 milyon) çektiği düşünülürse, sakinliğe hasret Barcelonalıların turizmi sadece altın yumurtlayan tavuk olarak algılamamaları normaldir. Öte yandan, Maount (2015), “*Barcelona: Kendi turizm başarısının kurbanı mı?*” diye soruyor. En turistik banliyölerinde konut sakinleri evlerini kısa süreli kiralamaya dönüştürdükleri için dairelerini kaybediyorlar. Turist aşırılıkları nedeniyle Barceloneta sakinleri, turist ordularının şehrin yerel kimlik kaybına uğrattığından, mahallelerinin "tema parkları" haline geldiğinden şikâyet ediyorlar.
- ⁶ FCB, dünyanın en büyük, en çok tanınan ve dünyanın en zengin ve en pahalı ilk on futbol kulübü arasında yer almaktadır. [27.11.2016 tarihli Financial Times'daki bir habere göre FCB Katalanların temsilcisi olması nedeniyle, nerede ise yüz yılı aşkın bir süre formalarının üstüne hiç bir sponsor reklamı koymamış. Hatta 1920'li yıllarda diktatör Franco'ya bile başkaldırmış. Bir istisna olarak ise son dönemde, 2006'da formasına Unicef reklamını koyarak çocuklara yardım için 1.5 milyon € aktarmış. Ancak Barcelona gibi dev bir kulüp bile 2010 yılında 500 milyon € borç sorunu gündeme gelince Katar ile 150 milyon €'luk bir reklam anlaşma yapmak ve de Katar Havayolları ile olan anlaşmaları bir yıl uzatmak zorunda kalmış (Gökçe, 2016).]
- ⁷ Yaklaşık 195 milyar peseta (=1.95 milyar \$) büyüklüğünde bir bütçeyle düzenlenen “*Barcelona '92 Olimpiyat Oyunları*”ndan 358 milyon peseta net gelir elde edilmiştir. Olimpiyat Oyunlarının mirası ve Barcelona'nın stratejik perspektifleri: Olimpiyat Oyunlarının doğrudan ve dolaylı yatırımları inşaat ve teçhizatların yanı sıra sivil inşaat projelerinde ve altyapılarda görülmüştür. Sürekli istihdam, ‘92 Oyunlarının mirasını oluşturmaktadır. Bu miras, Barcelona'nın kentsel dönüşümünde ve iktisadi yapıda (hizmet sektörünün büyümesi, merkezîyet, uluslararasılaşma, çekicilik, verimlilik, rekabetçilik) sentezlenmiştir. Olimpiyat dürtüsünden faydalanma olanakları, yüksek artı değerli etkinliklerde uzmanlaşmış bir hizmet merkezi rolünü pekiştirme açıkça görülmektedir (Brunet, 1995: 4 ve 11).
- ⁸ Ayrıca Antalya'nın ve çevresinin güneş enerjisi gizilgücü bakımından bkz. BAKA, 2011.
- ⁹ Ekolojik ve sosyo-ekonomik bir içeriğe sahip olan sürdürülebilirlik terimi, balıkçılık bilminde; gelecek dönemlerde de avlanabilecek balık bulabilmek için, her türlü yasadışı ve kayıt dışı yolları kapatarak, mevcut avlanan balık miktarı belli bir düzeyde iken stokların yönetilmesi demektir.
- ¹⁰ Beğburs ve Kebapçioğlu'nun (2006: 357) vurguladıkları gibi; Antalya'da turizmden önce balıkçılık yapılmaktaydı, turizmin gelişmesine rağmen balıkçılık yapılmaya devam edilmektedir ve gelecekte de yapılmaya devam edilmelidir. Bu iki sektör, pazarlama noktasında birbirleriyle kesişme ve etkileşim içindedir, zira taze su ürünleri sevilerek tüketilen ve birçok turist tarafından tercih edilen bir gıdadır.
- ¹¹ 310 km / saat (193 mil / saat) hızlar için tasarlanan demiryolu ağı RENFE'nin AVE hızlı vagon sistemi, Madrid-Barcelona'daki yüksek hızlı demir yolu hattı olmasıyla 2008 yılında Madrid'den Barcelona'ya kadar uzatılmıştır.

¹²Kristof Kolomb (KK) heykeli Barcelona'nın tarihsel simgelerinden biridir Barcelona'nın ünlü caddesi La Rambla'nın deniz tarafında en uçta bulunan bronz heykel, ünlü kâşifin 1492'de Amerika'ya yaptığı ilk seyahatinden Barcelona'ya dönüşü simgelemektedir. 1888 Evrensel Sergi sırasında Katalonya donanma karargâhının dış kısmına dikilen heykel 60 metre uzunluktadır. İspanya'nın Katalonya özerk bölgesinden bir grup sol görüşlü (CUP Capgirem konsey üyeleri), KK'nin kolonici mirasının şehir tarafından sahiplenilmemesi gerektiğini öne sürerek, kâşifin yüz yıldan uzun bir süredir Barcelona'da bulunan heykelinin kaldırılması gerektiğini savundular. Heykelin kaidesinde ise KK'nin meslektaşlarına, Kral Ferdinand ve Kraliçe Isabella'ya saygı duruşunda bulunuluyor. Konsey üyelerine göre daha uygun olan ise, "Emperyalizme, baskıya ve Afrikalı Amerikalılara yönelik ırk ayırımına karşı Amerikan direnişini" gösteren bir anıt dikmek (T24, 28/9/2016).

¹³Türkiye'ye gelen her 3 turistten 1'ini (yaklaşık 38 milyondan 13 milyon) tek başına çeken Antalya, "*orta gelir tuzağı*" içinde olan bölgeler arasında turizmle öne çıkmış; fakat turist başına gelirini artıramamış ve turizmde dönüşüme gidememiştir. Deniz-güneş turizmindeki üstünlüğü sonuna kadar kullanmış olan sektör, son yıllarda turist başına gelirinde artış sağlayamamaktadır. Benzer bir şekilde, tarımdaki üretim değerleri üzerine son yıllarda çıkılamamakta ve mevcut kanallarla satış olanakları kısıtlı kalmaktadır. Her iki sektörde de mevcut üretilen ürünlerin talep gelir esnekliğinin düşük olması, Antalya ekonomisini uluslararası ekonomilerde talep daralmalarına aşırı kırılgan hale getirmektedir. Bir başka deyişle, „Antalya güçlü olduğu ve bugüne kadar gelirini artırdığı sektörlerde ürün tuzağına düşmüştür (ANSIAD – TÜRKONFED, 2015: 10).

¹⁴ *Antalya'nın mevcut kardeş şehirleri:* Rostov-Na-Donu, Rusya, 1995; Nürnberg, Almanya, 1997; Bat Yam; İsrail, 1997; Gazimağusa, KKTC, 2000; Kazan-Tataristan, Rusya, 2002, Taldıkorgan, Kazakistan, 2003; Yalta, Ukrayna, 2008; Malmö, İsveç, 2008; Austin-Teksas, ABD, 2008; Mostar, Bosna-Hersek, 2011; Haikou, Çin, 2011; Kunming, Çin, 2012; Jeonju, G. Kore, 2013; Miami, ABD, 2017.

¹⁵ *Barcelona'nın kardeş şehirleri:* Montpellier, Fransa, 1963; Rio de Janeiro, Brezilya, 1972; Monterrey, Meksika, 1977; Busan, Güney Kore, 1983; Boston, ABD, 1983; Köln, Almanya, 1984; Sao Paulo, Brezilya, 1985; Montevideo, Uruguay, 1985; Saint Petersburg, Rusya, 1985; Havana, Küba, 1993; Kobe, Japonya, 1993; Antwerp, Belçika, 1997; İstanbul, Türkiye, 1997; Dublin, İrlanda, 1998; Gazze, Filistin, 1998; Tel Aviv, İsrail, 1998; Atina, Yunanistan, 1999; Saraybosna, Bosna-Hersek, 2000; Valparaíso, Şili, 2001; Şanghay, Çin, 2001; Dubai, Birleşik Arap Emirlikleri, 2006; San Francisco, Kaliforniya, ABD, 2010;